

POSTANOWIENIE

31 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 31 stycznia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa W. F.

przeciwko Gminie Pisz

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Gminy Pisz

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku

z 25 lutego 2022 r., I AGa 61/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanej rzecz powoda kwotę 5417 (pięć tysięcy czterysta siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia odpisu niniejszego postanowienia pozwanej do dnia zapłaty.**

[PG]

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie

i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 25 lutego 2022 r. (sygn. akt I AGa 61/21) pełnomocnik strony pozwanej Gminy Pisz oparł wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., stwierdzając, że m.in. że w postępowaniu drugoinstancyjnym doszło do naruszenia przez Sąd drugiej instancji art. 484 § 2 k.c. i w konsekwencji przyjęto, iż naliczona kara umowna była rażąco wygórowana oraz że zaistniały przesłanki do zmiarkowania kary umownej o niemal 95%, które to zmiarkowanie czyni tę karę iluzoryczną, pozbawiając ją ekonomicznego sensu, funkcji prewencyjnej, stymulacyjnej i represyjnej. Skarżąca, wnioskując o przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy, stwierdziła także, że instytucja miarkowania, a w szczególności pozostawienie dowolności jej stosowania przez skład orzekający w danej sprawie, nie może prowadzić do wypaczenia jej istoty i sprawdzić się li tylko do mechanicznej, rachunkowej redukcji kary umownej.

Odnosząc się do skonkretyzowanej przez pełnomocnika skarżącej przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., należy stwierdzić, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że zachodzi ona wówczas, kiedy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie kwalifikowanych uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym i oczywistym, polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. W rezultacie

oczywista zasadność skargi kasacyjnej może wynikać tylko z oczywistych błędów sądu spowodowanych rażącym naruszeniem zasad wykładni lub stosowania prawa. Na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, niepubl.). Nie spełnia tych kryteriów wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w skardze kasacyjnej sprowadzający się jedynie do ogólnych zarzutów wadliwego zastosowania przez Sąd drugiej instancji art. 484 § 2 k.c. czynionych w oderwaniu od konkretnych ustaleń faktycznych dokonanych w sprawie i z pominięciem wskazanych przez ten Sąd argumentów, które zaważyły o miarkowaniu kary umownej i skali dokonanego miarkowania. Zawarte w skardze kasacyjnej uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera też żadnego odniesienia do orzecznictwa Sądu Najwyższego czy też wypowiedzi zawartych w nauce prawa potwierdzających zasadność wniosku skarżącej o tym, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tymczasem z orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że instytucja miarkowania kary umownej jest przejawem prawa sądu do ingerencji w stosunki umowne równorzędnych podmiotów; katalog kryteriów pozwalających na zmniejszenie kary umownej jest otwarty, a ocena w tym zakresie, w zależności od okoliczności sprawy, należy do sądu orzekającego; zapewnia to możliwość elastycznego orzekania w tym zakresie, pod warunkiem jednak, że takie żądanie zostanie przez dłużnika zgłoszone i wykazane (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 2011 r., IV CSK 401/10, niepubl., z dnia 23 maja 2013 r., IV CSK 644/12, niepubl. i z dnia 15 października 2008 r., I CSK 126/08, niepubl.).

Wskazać należy również, że nie zachodzi też nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozważenie – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego - na stosowany wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną - orzeczono na podstawie art. 98 § 1 oraz §1¹

k.p.c. w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ oraz przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

[SOP]

(r.g.)